

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku

15-264 Białystok, ul. Ciołkowskiego 2/3

tel. 85 742-53-78 fax 85 742-21-04

e-mail: sekretariat@wios.bialystok.pl

INFORMACJA

Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu bielskiego

WSTĘP	5
PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE	5
DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO – KONTROLNA I BADAWCZA.....	6
POWIETRZE	7
PRESJE – EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA	7
STAN – OCENA JAKOŚCI POWIETRZA	8
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	8
STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	9
PRESJE – ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD	9
STAN – OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	10
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	12
WODY PODZIEMNE	14
PRESJE	14
STAN - OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH	14
GOSPODARKA ODPADAMI	16
PRESJE	16
STAN	17
PRZECIWDZIAŁANIA – KONTROLE SKŁADOWISK I ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH	18
HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY	20
PRESJE – ŹRÓDŁA HAŁASU	20
STAN – POMIARY HAŁASU	21
PRZECIWDZIAŁANIA	22
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	24
PRESJE – ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	24
STAN – POMIARY MONITORINGOWE	26
OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI.....	26
NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH.....	26
TRANSPORT	26
OBOWIĄZKI SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE SPRAW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA	27
ORGANY SAMORZĄDU POWIATOWEGO	27
ORGANY SAMORZĄDU GMINNEGO	28

WSTĘP

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE

Położenie

Powiat bielski położony jest w południowej części woj. podlaskiego, na obszarze Zielonych Płuc Polski. Ukształtowanie terenu charakteryzują lekko faliste obszary Równiny Bielskiej, która rozciąga się między Doliną Górnej Narwi a Doliną Nurca.

Pod względem zajmowanej powierzchni powiat bielski jest piątym spośród 16 powiatów województwa podlaskiego. Jego obszar wynosi 1385 km². Od wschodu graniczy z Puszczą Białowieską. Na zachodzie sąsiaduje z Narwiańskim Parkiem Narodowym.

Przez region przebiegają ważne szlaki komunikacyjne m.in.: droga krajowa nr 19 Suwałki – Białystok – Siemiatycze – Lublin – Rzeszów; droga krajowa nr 66 Zambrów – Wysokie Mazowieckie – Brańsk – Bielsk Podlaski – Kleszczele – Połowce. Przez obszar powiatu przebiegają również linie kolejowe relacji Białystok – Lublin oraz Bielsk-Podlaski – Hajnówka.

Struktura administracyjna i ludność

Powiat bielski jest zamieszkiwany przez 58,5 tys. osób i jest trzecim pod względem liczby ludności w województwie podlaskim. Gęstość zaludnienia wynosi 42 os./km².

Na terenie powiatu znajdują się 2 gminy miejskie tj. Bielsk Podlaski i Brańsk oraz 6 gmin wiejskich: Bielsk Podlaski, Boćki, Brańsk, Orla, Rudka, Wyszki.

Gospodarka

Powiat ma charakter rolniczy i dobre warunki dla rozwoju przemysłu rolno-spożywczego (75% powierzchni stanowią użytki rolne). Funkcjonuje na tym obszarze 11,2 tys. gospodarstw rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 9,4 ha. W powiecie zarejestrowanych jest ponad 3,5 tys. podmiotów gospodarczych. Najwięcej prowadzi działalność w sektorze handel i naprawy (29%), budownictwo (ok.13%) oraz przetwórstwo przemysłowe (ok.10%). Głównym centrum gospodarczym jest Bielsk Podlaski – gdzie swoje siedziby mają największe podmioty, instytucje użyteczności publicznej i centra handlowo-usługowe. Najbardziej znane firmy w regionie to zakład mleczarski Mlekovita sp. z o.o., zakład przetwórstwa rybnego firma Suempol, oddział Zakładów Mięsnych „Netter”, zakład produkcji napojów i wód Hoop Polska sp. z o.o, firmy budowlane: Budimex Danwood, Maksbud, UniBep, Polbud, handlowe: Arhelan i PSS Spółem.

Walory turystyczne powiatu

Szczególnie cenne obszary są objęte siecią Natura 2000, za które uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy.

Na terenie powiatu sieć Natura 2000 tworzą: Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - Dolina Górnej Narwi (18384 ha) oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO) tj: Ostoja w Dolinie Górnej Narwi (20307 ha).

Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych dolin rzecznych w Polsce i stanowi obok Bagien Biebrzańskich jeden z największych obszarów mokradł środkowoeuropejskich, na którym nie prowadzono żadnych robót melioracyjnych związanych z regulacją stosunków wodnych. Jest on jedną z największych w Polsce ostoi ptactwa błotno-wodnego, zarówno dla gatunków lęgowych jak i przelotnych.

DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO – KONTROLNA I BADAWCZA

Prawne podstawy funkcjonowania Inspekcji Ochrony Środowiska określono w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r., która nałożyła na nią obowiązek:

- kontrolowania przestrzegania przepisów prawa o ochronie środowiska przez podmioty gospodarcze,
- prowadzenia badania stanu środowiska,
- informowania społeczeństwa o wynikach tych badań.

Szczegółowe cele działalności inspekcyjno – kontrolnej WIOŚ są corocznie ustalane w planach pracy, tworzonych na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, analizy wyników dotychczasowej działalności, propozycji przekazanych przez Marszałka, Wojewodę oraz przez organy samorządowe.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNO-KONTROLNEJ

Podstawowym celem kontroli jest wymuszenie na jednostkach organizacyjnych podejmowania działań, które w konsekwencji mają spowodować zmniejszenie ich negatywnego wpływu na środowisko. Inspekcja Ochrony Środowiska zgodnie z przysługującymi kompetencjami może zastosować różnego rodzaju środki dyscyplinujące, między innymi:

- wydać zarządzenia pokontrolne,
- wydać decyzję wyznaczającą termin usunięcia zanieczyszczeń, a w przypadku stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia czy znacznych szkód w środowisku, w porozumieniu z Wojewodą, decyzję wstrzymującą działalność zakładu,
- wymierzyć karę pieniężną za naruszenie warunków korzystania ze środowiska,
- skierować wystąpienia do innych organów administracji państwowej, rządowej i samorządu terytorialnego z wnioskiem o podjęcie działań związanych z ich właściwością,
- zastosować karę grzywny (mandat karny),
- skierować wniosek do sądu i organów ścigania.

*W tym miejscu należy zwrócić uwagę na **możliwości prawnych działań własnych samorządów**, zbieżnych z kompetencjami lub celami działań przypisanymi Inspekcji Ochrony Środowiska, które pozwalają przeciwdziałać negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, a także minimalizować problemy środowiskowe. Kompetencje samorządów powiatowych i gminnych zamieszczono na końcu niniejszego opracowania.*

W okresie od czerwca 2010 r. do lipca 2011 roku na terenie powiatu przeprowadzono łącznie 28 kontroli w najbardziej uciążliwych podmiotach i obiektach. W wyniku przeprowadzonych kontroli, w przypadkach stwierdzanych przekroczeń, wymierzono kary pieniężne za naruszenie warunków korzystania ze środowiska.

MONITORING ŚRODOWISKA

W ramach działalności badawczej, główny zakres prac Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzony jest w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), którego koordynatorem jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. System PMŚ składa się z 3 głównych bloków - zagadnień: jakość środowiska, emisja oraz oceny i prognozy.

Zadania PMŚ realizowane są przez różnorodne instytucje w kraju, a w znacznym zakresie przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Dane uzyskiwane w Programie PMŚ tworzą wojewódzką bazę informacji o stanie środowiska.

Program badawczy realizowany przez WIOŚ obejmuje następujące komponenty środowiska:

- monitoring powietrza atmosferycznego,
- monitoring wód powierzchniowych płynących i stojących,
- monitoring wód podziemnych,
- monitoring hałasu,
- monitoring pól elektromagnetycznych,
- monitoring odpadów niebezpiecznych.

W każdym podsystemie badawczym, na potrzeby wykonywanych ocen, wyszczególnia się 3 elementy: presje, stan i przeciwdziałanie..

POWIETRZE

PRESJE – EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA

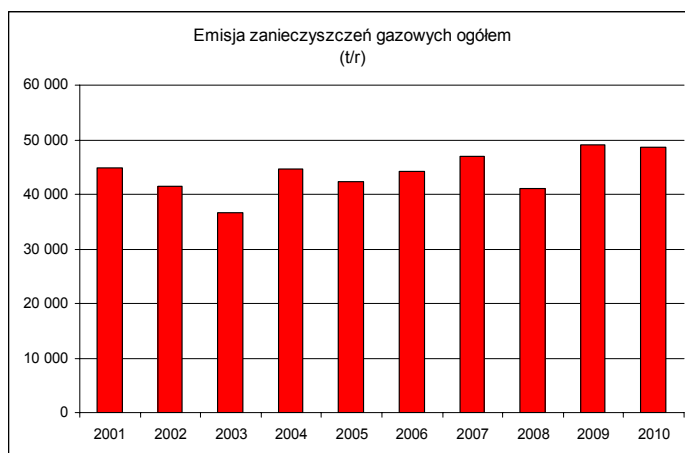
Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na terenie woj. podlaskiego są ciepłownie miejskie, przemysłowe oraz rozproszone źródła emisji z sektora komunalno – bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne.

Do substancji mających największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzących głównie z procesów spalania energetycznego należą: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Pozostałe rodzaje zanieczyszczeń emitowane z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie województwa to: węglowodory aromatyczne i alifatyczne, alkohole, octan etylu i ksylen oraz inne zanieczyszczenia.

Według danych GUS, w 2010 r. **emisja zanieczyszczeń pyłowych** ogółem z terenu powiatu bielskiego wyniosła 45 ton. Na przestrzeni ostatniego 10-lecia zauważalny jest wyraźny trend malejący.

Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem w 2010 r. wyniosła 48 648 ton. Trend z wielolecia wskazuje na niewielki wzrost emisji, która utrzymuje się w ostatnich latach na poziomie 40-50 tys. ton.

Wielkość emisji zanieczyszczeń powietrza z powiatu na tle województwa przedstawiono w tabeli.

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH											
	J. m.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Emisja zanieczyszczeń pyłowych											
woj.podlaskie ogółem	t/r	1 969	2 020	1 972	2 176	2 004	1 740	1 748	1 324	1 146	1 096
powiat bielski											
ogółem	t/r	143	131	89	109	68	64	94	65	73	45
ze spalania paliw	t/r	140	128	86	97	66	62	92	63	72	44
węglowo-grafitowe, sadza	t/r	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Emisja zanieczyszczeń gazowych											
woj.podlaskie ogółem	t/r	1 901 866	1 873 814	1 983 537	1 874 115	1 799 787	1 703 946	1 716 244	1 602 796	1 597 587	1 616 560
powiat bielski											
ogółem	t/r	44 784	41 427	36 615	44 559	42 259	44 277	46 878	41 005	49 085	48 648
ogółem (bez CO ₂)	t/r	-	-	-	-	-	356	2 325	2 139	340	273
dwutlenek siarki	t/r	126	126	94	126	82	89	84	74	90	63
tlenki azotu	t/r	82	75	67	79	69	81	94	84	78	65
tlenek węgla	t/r	212	193	157	191	124	186	2 147	1 980	170	145
dwutlenek węgla	t/r	44 364	41 033	36 297	44 163	41 984	43 921	44 553	38 866	48 745	48 375
ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE LUB ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI											
woj.podlaskie											
pyłowe	t/r	121 019	121 233	137 184	121 810	118 417	116 765	117 089	83 472	68 884	86 589
powiat bielski											
pyłowe	t/r	207	409	171	315	280	224	301	217	225	203

dane: GUS

STAN – OCENA JAKOŚCI POWIETRZA

Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie woj. podlaskiego dokonywana jest w oparciu o pomiary kontrolne głównych zanieczyszczeń bezpośrednio emitowanych do atmosfery (emisja) oraz badania monitoringowe substancji powstających w atmosferze (imisja).

Na terenie „strefy podlaskiej” która obejmuje wszystkie, za wyjątkiem aglomeracji białostockiej, powiaty województwa podlaskiego, wykonywana corocznie (zgodnie art. 89 Ustawy Prawo ochrony środowiska) „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego” **wykazała za rok 2010 przekroczenia norm dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀**. Obszarem przekroczeń jest miasto Łomża, które również leży w strefie podlaskiej.

Do oceny jakości powietrza na terenie całego województwa służą również (oprócz pomiarów na stacjach miejskich) badania prowadzone na stacji tła wiejskiego, która znajduje się w nadleśnictwie Borsukowizna (gm. Szudziałowo). Wykonywany jest tam pomiar automatyczny dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu. W 2010 r. stwierdzono przekroczenia poziomów celów długoterminowych dla ozonu zarówno dla kryteriów: ochrony zdrowia i ochrona roślin, co potwierdzają wyniki badań prowadzone w latach poprzednich (od 2004 r.).

Należy podkreślić, że zakres badań jakości powietrza, w związku z wejściem w życie Dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, uległ poszerzeniu m.in. o pomiary pyłu PM_{2,5}. W związku z tym Inspektorat wdrożył pomiary tego zanieczyszczenia (w strefach: aglomeracji białostockiej oraz strefie podlaskiej, która obejmuje wszystkie pozostałe powiaty województwa podlaskiego).

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Na terenie powiatu największa emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzi z miast, gdzie głównymi źródłami zanieczyszczeń są ciepłownie miejskie i osiedlowe oraz zakłady przemysłowe, w większości zlokalizowane w Bielsku Podlaskim. Wyniki kontroli obiektów (w okresie od lipca 2010 do czerwca 2011 roku) przedstawiono poniżej:

- **HOOP Polska Sp. z o.o. – Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec 2011 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest kotłownia olejowa wyposażona w 2 wytwornice pary i 3 kotły olejowe o łącznej mocy 2,5 MW. W związku z zainstalowaniem dodatkowego kotła olejowego w maju 2011r. została wyłączona z eksploatacji kotłownia węglowa, wyposażona w 2 kotły o wydajności cieplnej 1,25 MW każdy. Ze względu na moc kotłowni powyżej 1 MW instalacja podlega zgłoszeniu organowi ochrony środowiska. W wyniku przeprowadzonej kontroli pouczono o konieczności zgłoszenia instalacji kotłowni do organu ochrony środowiska.
- **Budimex Danwood Sp, z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: grudzień 2010 r. / styczeń 2011 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza są 3 kotły o łącznej mocy 1,5 MW. Zakład ze względu na moc cieplną kotłów powyżej 1 MW podlega pod zgłoszenie instalacji organowi ochrony środowiska. W wyniku przeprowadzonej kontroli pouczono o konieczności zgłoszenia instalacji kotłowni do organu ochrony środowiska.
- **U JANA” Zakład Produkcyjno-Handlowo-Uslugowy w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec 2011 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest proces technologiczny (termiczna obróbka wyrobów) oraz kocioł o mocy ok. 10 kW pracujący na potrzeby technologiczne. Zakład posiada zgłoszenie instalacji do Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim z prowadzonych procesów technologicznych. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

PRESJE – ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD

Wielkość presji na wody prezentuje stopień wyposażenia w infrastrukturę obsługującą gospodarkę wodno-ściekową.

Długość czynnej sieci wodociągowej w 2010 roku w powiecie bielskim wynosiła 764,6 km. W 2009 roku 89,3% ludności korzystało z sieci wodociągowej, najwięcej w gminie miejskiej Bielsk Podlaski – 95,8%, najmniej w gminie Boćki – 74,4%. Wskaźnik ten systematycznie wzrasta we wszystkich gminach.

Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności										
Jednostka terytorialna	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat bielski	-	86,9	87,0	87,7	88,7	88,8	88,9	89,1	89,3	-
Bielsk Podlaski(1)-gmina miejska	-	93,8	94,0	94,1	95,7	95,8	95,8	95,8	95,8	-
Bielsk Podlaski(2)-gmina wiejska	-	81,0	81,0	81,3	82,8	83,0	83,1	83,4	83,8	-
Brańsk(1)-gmina miejska	-	94,0	94,1	94,1	94,3	94,3	94,3	94,6	94,8	-
Brańsk(2)-gmina wiejska	-	87,3	87,3	87,3	87,6	87,7	87,7	88,2	88,3	-
Boćki	-	69,2	69,9	75,7	74,2	74,3	74,4	74,4	74,4	-
Orla	-	84,3	84,3	84,5	84,7	84,8	84,8	85,5	86,3	-
Rudka	-	78,1	78,1	78,2	79,7	79,7	79,9	79,9	80,0	-
Wyszki	-	76,8	76,8	77,1	78,3	78,5	78,5	78,9	79,8	-

dane: GUS

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2010 roku w powiecie bielskim wynosiła 160,5 km. W 2009 roku 44,6% ludności powiatu było podłączonych do sieci kanalizacyjnej, najwięcej w gminie miejskiej Bielsk Podlaski – 77%, natomiast najmniej w gminie Wyszki – 1%. Wskaźnik ten systematycznie wzrastał we wszystkich gminach.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności										
Jednostka terytorialna	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat bielski	-	37,3	38,1	39,7	42,5	43,4	43,8	44,3	44,6	-
Bielsk Podlaski(1)-gmina miejska	-	68,1	68,6	71,8	75,1	75,5	76,0	76,5	77,0	-
Bielsk Podlaski(2)-gmina wiejska	-	9,2	9,2	9,3	9,4	11,0	11,1	11,1	11,1	-
Brańsk(1)-gmina miejska	-	51,5	52,5	53,3	63,3	64,2	64,6	64,9	65,3	-
Boćki	-	14,9	18,5	18,7	23,7	23,8	23,7	23,9	23,9	-
Orla	-	4,6	4,6	4,6	4,6	8,2	8,3	10,3	10,2	-
Rudka	-	39,3	39,5	39,5	41,3	45,9	46,7	46,7	46,8	-
Wyszki	-	0,0	0,7	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	-

dane: GUS

W 2010 roku w powiecie funkcjonowało 6 komunalnych i 2 przemysłowe oczyszczalnie ścieków. Tylko 2 oczyszczalnie komunalne były wyposażone w system podwyższonego usuwania biogenów. Najwięcej oczyszczalni (3 obiekty) funkcjonowały w gminie miejskiej Bielsk Podlaski.

Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków - ogółem ilość obiektów										
Jednostka terytorialna	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat bielski	6	7	7	9	9	9	9	9	9	8
Bielsk Podlaski(1)-gmina miejska	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3
Bielsk Podlaski(2)-gmina wiejska	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Brańsk(1)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Boćki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Orla	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1
Rudka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

dane: GUS

W 2010 roku jedynie ok. 52,8 % mieszkańców (30654 osób) korzystało z oczyszczalni ścieków. Najwięcej osób w gminie miejskiej Bielsk Podlaski, najmniej w gminie Wyszki.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności										
Jednostka terytorialna	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat bielski	-	41,43	46,20	47,68	49,32	51,87	53,42	54,16	51,55	52,8
Ogólna liczba mieszkańców obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków - dane GUS										
Jednostka terytorialna	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat bielski	24 774	25 439	28 254	28 991	29 726	31 002	31 677	31 912	30 136	30 654
Bielsk Podlaski(1)-g. miejska	20 210	20 380	20 690	21 172	21 838	22 303	22 988	23 369	23 929	23 362
Bielsk Podlaski(2)-g. wiejska	664	664	664	549	558	659	659	613	507	525
Brańsk(1)-g. miejska	2 000	2 120	2 150	2 150	2 180	2 300	2 300	2 350	2 800	3520
Boćki	400	675	3 150	3 170	3 200	3 500	3 500	3 500	1 056	1056
Orla	0	100	100	250	240	420	420	480	480	455
Rudka	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 600	1 600	1 600	1 192	1600
Wyszki	0	0	0	200	210	220	210	0	172	136

dane: GUS

STAN – OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Zasady monitoringu wód uwzględniają badanie i ocenę jakości wód w sposób odpowiedni do celów jej użytkowania i prowadzonej działalności na obszarze zlewni. Badania obejmują:

- monitoring wód dla celów ogólnej oceny jakości wody, w tym stopnia eutrofizacji.

- monitoring jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych,
- monitoring wód prowadzony w ujęciach zaopatrujących ludność w wodę do spożycia oraz w obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
- monitoring jakości wód granicznych.

KLASYFIKACJE WÓD

- **Ogólna ocena jakości wód – stan wód¹.** Punkty monitoringowe zlokalizowane są na zamknięciach zlewni tzw. jednolitych części wód (JCW). Monitoring prowadzi się w sposób umożliwiający ocenę ich stanu oraz ilościowe ujęcie czasowej i przestrzennej zmienności parametrów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych i chemicznych.
Stan wód dla wód naturalnych określa się, porównując wyniki klasyfikacji cząstkowych tj.: oceny stanu ekologicznego z wynikami stanu chemicznego.
Stan wód sztucznych i silnie zmienionych określa się, porównując wyniki klasyfikacji cząstkowych tj.: ocenę potencjału ekologicznego z wynikami stanu chemicznego.
W zależności od stanu ekologicznego/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego stan wód naturalnych, sztucznych i silnie zmienionych może być: dobry lub zły.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455).
- **Ocena przydatności wody do spożycia.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204 poz. 1728).
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych za lata 2008-2010.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). W ocenie określa się czy woda jest podatna na eutrofizację.

OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ RZEK

W **2010** roku na terenie powiatu bielskiego w ramach programu monitoringu wód płynących przeprowadzono badania rzek:

- Białej (dopływ Orłanki) - w profilu ujściowym w Hryniewiczach.

W **2009** roku na terenie powiatu bielskiego w ramach programu monitoringu wód płynących przeprowadzono badania rzek:

- Orłanki (dopływ Narwi) - w profilu ujściowym w m. Chraboty,
- Strabelki (dopływ Narwi) – profil ujściowy,
- Leśnej (d. Nurca) – profil ujściowy.

Badania prowadzono w programie monitoringu operacyjnego, który umożliwił dokonanie ocen: stanu ekologicznego, oceny przydatności do bytowania ryb oraz oceny podatności na eutrofizację.

Orłanka jest lewobrzeżnym dopływem Narwi o długości 50,3 km. Na 12,2 km uchodzi do niej rzeka Biała (o długości 31,2 km), która jest największym lewobrzeżnym dopływem i jednocześnie odbiornikiem ścieków z Bielska Podlaskiego.

¹ Podstawą oceny jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie określa sposób klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych i przybrzeżnych oraz sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych.

Ocena jakości wód rzeki Orlanki profilu ujściowym - w m. Chrachoły (2009 r.)

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementu biologicznego - makrofitowego indeksu rzecznoego (MIR) wskazała dobry stan wód. Natomiast zbadane stężenia wskaźników fizykochemicznych przekroczyły wartości określone dla stanu dobrego, w związku z czym ostatecznie stan ekologiczny zakwalifikowano do III klasy – stanu umiarkowanego. Przyczyniło się do tego ponadnormatywne stężenia: ogólnego węgla organicznego, azotu amonowego, azotu Kjeldahla, azotu azotanowego, fosforu ogólnego oraz niskie stężenia tlenu rozpuszczonego.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych. Wskaźnikami, które zdecydowały o tym stanie były: tlen rozpuszczony, azot amonowy, azotyny i fosfor ogólny.
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych za lata 2008-2010**. Wody jcw podlegały procesowi eutrofizacji ze względu na ponadnormatywne stężenia ogólnego węgla organicznego, azotu Kjeldahla oraz fosforanów.

Ocena jakości wód rzeki Strabelki profilu ujściowym (2009 r.)

- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych. Wskaźnikami, które zdecydowały o tym stanie były: tlen rozpuszczony, azotyny i fosfor ogólny.
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych za lata 2008-2010**. Woda podlegały procesowi eutrofizacji ze względu na ponadnormatywne stężenia ogólnego węgla organicznego oraz wskaźnika okrzemkowego (fitobentos).

Ocena jakości wód rzeki Leśnej d. Nurca profilu ujściowym (2009 r.)

- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych. Wskaźnikami, które zdecydowały o tym stanie były: azotyny i fosfor ogólny.

Ocena jakości wód rzeki Białej – profil ujściowy w Hryniewiczach (2010 r.)

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementu biologicznego (wskaźnik okrzemkowy) wskazała umiarkowany stan wód. Ponadto zbadane stężenia wskaźników fizykochemicznych przekroczyły wartości określone dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny zakwalifikowano do III klasy – stanu umiarkowanego. Przyczyniło się do tego ponadnormatywne stężenia ogólnego węgla organicznego, azotu Kjeldahla i fosforu ogólnego oraz zbyt niskie stężenie tlenu rozpuszczonego.
- **Ocena stanu chemicznego jcw** wskazała poniżej dobrego ze względu na przekroczenia sumy benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-cd)piren.
- Ocena stanu wód będąca wypadkową stanu ekologicznego i stanu chemicznego jcw wskazała zły stan wód.
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych za lata 2008-2010**. Wody jcw podlegały procesowi eutrofizacji ze względu na ponadnormatywne stężenia azotu amonowego oraz wskaźnik okrzemkowy (fitobentos).

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W okresie od lipca 2010 roku do czerwca 2011 roku na terenie powiatu przeprowadzono 10 kontroli podmiotów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej:

- **Spółka Pracownicza „FARMA” Sp. z o.o. Wólka Wygonowska, gm. Orla** (kontrola: lipiec 2010 r.). Woda na potrzeby obiektu pobierana jest z własnej studni wierconej. Stan formalno-prawny w zakresie poboru wody jest uregulowany. Pobór wody kontrolowano za pomocą wodomierza. Ścieki z pomieszczeń socjalnych odprowadzono do zbiornika bezodpływowego. Do gromadzenia gnojówki służyły cztery zbiorniki oraz kanały pod rusztami w budynku chlewni. Gnojowica do zbiorników spływała grawitacyjnie i wywożono ją na własne pola oraz sprzedawano rolnikom (umowy z 3 rolnikami). W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w postaci braku regularnych odczytów wodomierza (raz w tygodniu, zgodnie z ustaleniami z pozwolenia wodnoprawnego) i ważności jego legalizacji (podczas kontroli dokonano jego wymiany).
- **Gospodarstwo rolne p. Wojciecha Miluskiego, Mieszuki, gm. Wyski** (kontrola interwencyjna: wrzesień 2010 r.). W gospodarstwie prowadzi się chów i hodowlę bydła i trzody chlewnej w systemie ściółkowym. Obornik jest gromadzony na 2 płytach obornikowych wyposażonych w zbiorniki na gnojówkę. Ścieki bytowe z budynku mieszkalnego są odprowadzane, po oczyszczeniu w przydomowej oczyszczalni ścieków,

do stawu tzw. „oczka wodnego”, które jest także odbiornikiem wód opadowych z części połąci dachowych budynków gospodarczych oraz z terenów przyległych, nieutwardzonych wokół budynków. W dniu kontroli nie stwierdzono bezpośredniego dopływu wód opadowych (ze względu na brak opadów atmosferycznych). Wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące zaprzestania odprowadzania jakichkolwiek wód do oczka wodnego, do czasu wykonania prawidłowej instalacji służącej do odprowadzania wód opadowych.

- **Stawy rybne "BYSTRE" Romaniuk Mikołaj, Boćki** (kontrola: październik 2010). Stawy są dzierżawione. Obiekt składa się z 6 stawów o łącznej powierzchni lustra wody 37,78 ha. Stan formalno-prawny w zakresie korzystania z wody ciekłu Dziadek dla potrzeb stawów jest uregulowany. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości w postaci braku oznaczeń maksymalnego poziomu piętrzenia wody i konserwacji rowu doprowadzającego wodę. Podmiot pouczono oraz wydano zarządzenie pokontrolne obligujące do oznakowania w sposób trwały i widoczny maksymalnych poziomów piętrzenia wody oraz oczyszczenie rowu doprowadzającego wodę.
- **Andrzej Brzozowski Gospodarstwo Rolne w Szczytach Nowodworach, gm. Orla** (kontrola: listopad 2010 r.). Właściciel prowadzi hodowlę trzody chlewnej. Woda na potrzeby obiektu pobierana jest z własnej studni wierconej. Stan formalno-prawny w zakresie poboru wody jest uregulowany. Do gromadzenia ścieków bytowych z budynku administracyjnego służy okresowo opróżniane szambo. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Zakłady Mięsne „NETTER”, Bielsk Podlaski** (kontrola: listopad 2010 r.). Woda na potrzeby firmy jest pobierana z własnego ujęcia wód podziemnych składającego się z jednej studni wierconej. Stan formalno-prawny w zakresie eksploatacji ujęcia wody jest uregulowany. Pobierana woda jest zużywana na cele socjalno-bytowe i technologiczne zakładu oraz do płukania filtrów ciśnieniowych odżelaziająco-odmanganiających. Studnia ma wygradzoną strefę ochrony bezpośredniej oraz jest oznakowana. Wodomierz służący do pomiaru ilości pobieranej wody posiada ważne cechy legalizacji. Ponadto zakład posiada podłączenie do wodociągu miejskiego. W procesie produkcji powstają ścieki technologiczne, bytowe, deszczowe oraz z płukania filtrów ciśnieniowych. Ścieki technologiczne po podczyszczeniu w odtłuszczaczach, są kierowane wraz ze ściekami bytowymi do kanalizacji miejskiej. Zakład posiada umowę na odprowadzanie ścieków. Od 30 lipca 2010 r. do kanalizacji odprowadzane są również ścieki z płukania odżelaziaczy. Stan formalno-prawny w zakresie odprowadzania wód opadowych jest uregulowany. Wody opadowe z dachów i terenów utwardzonych zakładu są kierowane poprzez separator koalescencyjny z regulatorem przepływu do rzeki Lubka. Separator jest czyszczony średnio raz w roku przez specjalistyczną firmę. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w postaci nierealizowania obowiązku przekazywania wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją ujęcia wody podziemnej. Podmiot pouczono o obowiązku przekazywania wyników do WIOŚ.
- **Oczyszczalnia ścieków w Dydulach, Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa w Bielsku Podlaskim** (kontrola: listopad-grudzień 2010 r.). Stan formalno-prawny w zakresie odprowadzania wód do rowu melioracyjnego jest uregulowany. Podczas kontroli oczyszczalni stwierdzono nieprawidłowości w postaci braku badań ścieków oczyszczonych w 2009 roku. Podmiot pouczono oraz wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące systematyczne badanie ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni, zgodnie z obowiązującym pozwoleniem wodnoprawnym.
- **Budimex Danwood Sp. z o. o. Bielsk Podlaski** (kontrola: grudzień 2010 r.). Woda pobierana jest z wodociągu miejskiego i zużywana do celów przemysłowych i socjalno-bytowych pracowników. Spółka rozlicza się za pobór wody raz na 3 miesiące. Powstające w zakładzie ścieki socjalne i technologiczne są odprowadzane do 2 bezodpływowych zbiorników, które są systematycznie opróżniane przez firmę asenizacyjną. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Oczyszczalnia ścieków w Orli, Gmina Orla** (kontrola: maj 2011 r.). Stan formalno-prawny w zakresie poboru wody i odprowadzania ścieków jest uregulowany. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Orlanki. Badania ścieków oczyszczonych były prowadzone z częstotliwością zgodną z pozwoleniem wodnoprawnym, jednakże w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w postaci braku wymaganej ilości badań spełniających warunki pozwolenia. Podmiot pouczono.
- **„U JANA” Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy, Jan Józwiuk** (kontrola: czerwiec 2011 r.). Woda na potrzeby zakładu pobierana jest z sieci wodociągu miejskiego. Przeznaczana jest na cele: socjalno – bytowe pracowników, porządkowe i technologiczne. Ścieki bytowe i z procesów technologicznych

odprowadzane są do miejskich urządzeń kanalizacyjnych. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **HOOP Polska Sp. z o.o. – Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec 2011 r.). Zakład pobiera wodę z własnego ujęcia, jedynie wartownia jest podłączona do miejskiej sieci wodociągowej. Woda jest wykorzystywana do celów produkcyjnych, na potrzeby własne stacji uzdatniania wody, potrzeby socjalno-bytowe pracowników, potrzeby gospodarcze i utrzymanie zieleni na terenie zakładu. Ujęcie wody składa się z 3 studni wierconych. Woda jest poddawana odżelazianiu a część do produkcji smakowej jest dodatkowo uzdatniana w procesie odwróconej osmozy. Ilość wody z poszczególnych studni jest kontrolowana za pomocą wodomierzy z ważnymi legalizacjami, zainstalowanych w obudowach studni. W zakładzie powstają ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane do kanalizacji miejskiej, ścieki technologiczne z płukania odżelaziaczy i ścieki powstające w procesie przygotowywania wody uzdatnionej do produkcji smakowej oraz ścieki deszczowe zbierane z utwardzonego terenu zakładu. Ścieki z płukania odżelaziaczy są podczyszczane w osadnikach i następnie razem z koncentratem z odwróconej osmozy i ze ściekami deszczowymi odprowadzane poprzez separator cyrkulacyjno - koalescencyjny do rowu melioracyjnego i dalej do rzeki Białej. W trakcie kontroli przedstawiono wyniki badań ścieków ze stacji uzdatniania wody oraz ścieków deszczowych z roku 2009 i 2010. Stan formalno-prawny w zakresie poboru wody z własnego ujęcia, odprowadzania oczyszczonych ścieków technologicznych oraz odprowadzania oczyszczonych ścieków deszczowych z terenu zakładu jest uregulowany. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

WODY PODZIEMNE

PRESJE

Wody podziemne należące do zasobów naturalnych, coraz bardziej zagrożone są zanieczyszczeniami z powierzchni ziemi. Konieczna jest ich szczególna ochrona, gdyż są to zasoby nieodnawialne. W szczególności niezbędna jest ochrona znacznych obszarów, pod którymi znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. W Polsce jest ich około 180, a obszar obejmuje ponad 52 % powierzchni naszego kraju.

Wody podziemne zanieczyszczone są różnymi substancjami chemicznymi, najczęściej są to: azotany, fosforany, substancje ropopochodne, chlorki, siarczany i inne. Najpowszechniej występującymi przyczynami zanieczyszczeń wód podziemnych są wycieki z niez izolowanych wysypisk odpadów, z baz paliwowych i stacji sprzedaży paliw do pojazdów samochodowych. Zanieczyszczenia siarczanami występują przede wszystkim na terenach uprzemysłowionych, azotanami i fosforanami na terenach rolniczych (są one także przyczyną degradacji zbiorników wodnych).

STAN - OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

KLASYFIKACJA WÓD PODZIEMNYCH

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

- Klasa I – **wody bardzo dobrej jakości**, w których:
 - a) wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego)
 - b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka
- Klasa II – **wody dobrej jakości**, w których:
 - a) wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych
 - b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby

- Klasa III – **wody zadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka
- Klasa IV – **wody niezadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka
- Klasa V – **wody złej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka

Na terenie powiatu zlokalizowane są 3 studnie sieci monitoringu wód podziemnych, które były opomiarowane przez Państwowy Instytut Geologiczny w latach 2002-2010. Od 2008 roku w wyniku przeprowadzonych prac nad modernizacją sieci zoptymalizowano liczbę badanych studni. Wyniki badań wykonanych w latach 2002-2010 przedstawiono poniżej.

Jakość wód podziemnych w latach 2002-2010

Nr	Miejscowość / Gmina	Głębokość stropu (m)	Użytkowanie terenu	Wody	Klasa wód / przekroczone wskaźniki									
					2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
727	Andryjanki/Boćki, [sk]	2,3	7	G	III / C _{org} , N-NO ₃	III / C _{org} , N-NO ₃ , HCO ₃	V / NO ₃ , K	V / NO ₃ , K	-	-	-	-	-	
21	Brańsk/Brańsk, [sw]	50	7	W	II / HCO ₃ , Fe	-	IV / NH ₄ , HCO ₃	IV / NH ₄ , Fe	-	-	-	-	-	
1881	Husaki	335		W	-	-	-	-	-	IV / NH ₄ , Fe	-	-	III / Fe, temp. O ₂	

źródło:PIG

OBJAŚNIENIA DO TABELI

Rodzaj studni:

[sw]-studnia wiercona
[sk]-studnia kopana

Rodzaj wód:

W – wgłębne – wody poziomów artestyjskich i subartestyjskich
G – gruntowe – wody płytkiego krążenia o swobodnym zwierciadle wody

Użytkowanie terenu – dominujący sposób użytkowania w

promieniu 500 m
2 – użytki zielone
3 – grunty orne – gospodarka rozdrobniona
7 – obszary zabudowane

bp – brak przekroczeń wskaźników
- - nie prowadzono badań.

Wody podziemne w latach 2002-2010 pobierane były z utworów czwartorzędowych. Badaniami objęto wody wgłębne - 2 studnie oraz wody gruntowe - 1 studnię.

Jakość wód w Andryjankach jest najniższa z badanych studni (wody złej i zadowalającej jakości). Coroczne badania wykazywały przekroczenia norm (najczęściej azotanów, potasu i węgla organicznego), co świadczy o przeniknięciu do warstwy wodonośnej zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego.

Jakość wód w Brańsku od 2004 roku uległa pogorszeniu do wód niezadowalającej jakości. Stwierdzono przekroczenia norm azotu amonowego, żelaza i wodorowęglanów. Obecność azotu amonowego świadczy o przeniknięciu do warstwy wodonośnej zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego.

Jakość wód w Husakach w 2010 roku była zadowalającej jakości. Stwierdzono przekroczenia norm żelaza, temperatury i tlenu.

Należy podkreślić, że przedstawiona klasyfikacja wód podziemnych skierowana jest na ocenę stopnia zanieczyszczenia wód i nie obejmuje oceny stanu sanitarnego oraz badań pod kątem przydatności wody do picia (po uzdatnieniu). Oceny te wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

GOSPODARKA ODPADAMI

PRESJE

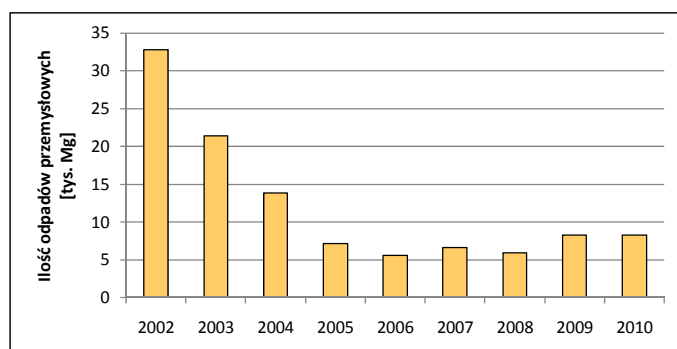
ODPADY PRZEMYSŁOWE

Ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), na terenie powiatu bielskiego w 2010 r. wyniosła 8,3 tys. Mg co stanowiło 1,16% odpadów wytworzonych na terenie całego województwa podlaskiego.

Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w ciągu roku

Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]
powiat bielski	32,8	21,4	13,8	7,1	5,6	6,6	5,9	8,3	8,3
woj. podlaskie	807,1	927,5	887,4	927,9	957,4	1057,2	838,3	737,9	713,5

źródło: GUS

Niekorzystnym zjawiskiem w zagospodarowaniu odpadów przemysłowych jest to, że systematycznie maleje ilość odpadów poddawanych procesom odzysku. W 2010 roku wskaźnik ten wyniósł zaledwie 24% i był najniższy od 2002 roku.

Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w ciągu roku

Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
powiat bielski	87	71	72	45	77	74	49	25	24

źródło: GUS

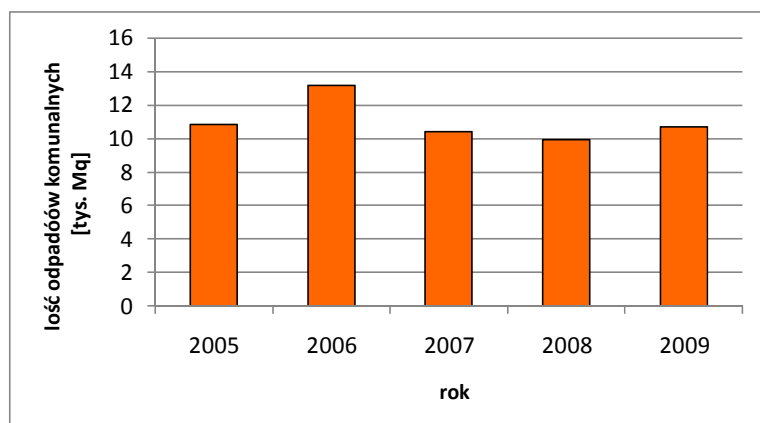
ODPADY KOMUNALNE

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe, obiekty handlowo-usługowe, szkoły, przedszkola, obiekty turystyczne i targowiska. W 2009 r. zebrano 10 680,93 Mg odpadów, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 183 kg/rok² (średnia dla województwa 207 kg/miesz.). W latach 2007-2009³ roczna ilość zebranych odpadów komunalnych na terenie powiatu nie ulegała zasadniczym zmianom.

² Masa odpadów w przeliczeniu na mieszkańca zależy od poziomu życia, struktury zabudowy, poziomu obsługi oraz sposobu ogrzewania budynków

³ Brak danych GUS za 2010 r.

Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych na terenie powiatu bielskiego w latach 2005-2009

źródło: GUS

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich składowanie na składowiskach.

Problem zmniejszenia ilości odpadów komunalnych trafiających na składowiska w Polsce, wynika m.in. z niedoskonałości systemu pobierania opłat za ich wywóz z gospodarstw domowych. W budownictwie wielorodzinnym, opłaty są pobierane nie od ilości wytwarzanych odpadów, ale od ilości osób w nim mieszkających. Jeszcze gorsze rozwiązania funkcjonują w wyliczeniach opłat w budownictwie indywidualnym, gdzie mieszkańcy samodzielnie deklarują wielkość pojemników na odpady i częstotliwość ich wywożenia. Taka polityka nie wpływa korzystnie na zmniejszenie masy odpadów faktycznie wytwarzanych. Ich ilość mogłaby być także dużo mniejsza, gdyby większy nacisk położono na ich bezpośrednie zagospodarowanie (segregacja na potrzeby recyklingu czy kompostowanie na nawóz).

STAN

SKŁADOWISKA

Na terenie powiatu eksploatowane są 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjmujące odpady komunalne. Żadne ze składowisk nie jest przystosowane do składowania odpadów niebezpiecznych. Na omawianym obszarze nie ma również składowisk odpadów przemysłowych.

Wykaz eksploatowanych składowisk komunalnych na terenie powiatu bielskiego

Lp.	Nazwa obiektu, właściciel, zarządzający	Elementy wyposażenia a) uszczelnienie b) odcieki c) wody opadowe d) gaz składowiskowy	Rok uruchomienia/ deklarowany rok zamknięcia	Powierzchnia w granicach korony [m ²]	Pojemność całkowita [m ³] Pojemność wykorzystania [m ³]	Ilość odpadów zdeponowana w 2010 r. [Mg]	Uwagi ocena WIOŚ, - pozwolenie zintegrowane
1	Składowisko odpadów we wsi Augustowo Urząd Miasta ul. Kopernika 1 17-100 Bielsk Podlaski Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. ul. Studziwodzka 37 17-100 Bielsk Podlaski	a) podwójna przestona mineralno syntetyczna b) drenaż c) rów odwadniający d) 12 studni odgazowania	2006 2016	23 000	106 400* 73 260*	7984,60*	< spełnia wymogi < podlega/posiada

2	Miejskie składowisko odpadów w Brańsku	a) folia propylenowa	1988	29 300	85 000*	637,86*	< do modernizacji
	Urząd Miasta ul. Rynek 8 Brańsk	b) osadniki bezodpływowe c) nie ujmowane d) kominki wentylacyjne	2017				27 600*

opracowanie: WIOŚ; * dane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego

Monitoring składowisk

Zgodnie z art. 147a prawa ochrony środowiska (Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 z póź. zm.) prowadzący instalację jest zobowiązany prowadzić monitoring składowiska, a wyniki badań powinny być przekazywane do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.

W 2011 roku Inspektorat otrzymał dane jedynie z 2 składowisk odpadów: w Brańsku i Augustowie. Wyniki badań ze składowiska w Brańsku wykazały podwyższoną zawartość rtęci oraz ogólnego węgla organicznego w wodach podziemnych (oba wskaźniki plasują się w klasie IV – jako wody słabej jakości), natomiast w Augustowie stwierdzono nieznacznie podwyższoną zawartość przewodności elektrolitycznej właściwej (klasa II – wody dobrej jakości, pozostałe wskaźniki w I klasie).

ODPADY NIEBEZPIECZNE⁴

W 2010 r. w bazie WSO zgromadzono informacje o 97 producentach odpadów niebezpiecznych. Pod względem ilości wytworzonych odpadów do największych wytwórców należały:

- SP Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim - 23,8580 Mg
- Zakład Remontowo-Budowlany inż. Wiesław Szymanowicz w Bielsku Podlaskim - 8,7900 Mg
- METAL-ZŁOM Skup Żłomu Irena Bazyluk w Bielsku Podlaskim - 5,3090 Mg
- PUHP „MoToBis” Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim - 4,8760 Mg
- Fabryka Przyrządów i Uchwytów BISON-BIAL S.A. w Bielsku Podlaskim - 3,5400 Mg
- AUTOZYRCZUK Jerzy Zyrzcuk Żar w Bielsku Podlaskim - 3,1620 Mg

Na terenie powiatu wytworzono 88,8781 Mg odpadów niebezpiecznych, zebrano 497,5350 Mg, natomiast odzyskano w instalacjach 332,2810 Mg. Zbieraniem zajmowało się 11 specjalistycznych firm posiadających odpowiednie zezwolenia: SEPARATOR SERVICE SP. Z O.O.; Elektromechanika Krzysztof Kiersnowki; Firma Handlowo-Usługowa „ALEKS” Piotr Aleksyuk; Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „ROLMEX” R. Andrzejczuk; „AGRO-SAN” Halina Sanejko; Firma „ROLMAX” Wojciech Maksymiuk; PUH „AKORG” Jolanta Jurczuk; „UNIROL” Walentyna Dąbrowska; KAUF LAND POLSKA Markety SP. Z O.O. SP. K.; F.H.STOTON Spółka z o.o. oraz „METAL-ZŁOM” Skup Żłomu Irena Bazyluk, która ponadto zajmuje się odzyskiem. Odpady komunalne niebezpieczne odbierało Przedsiębiorstwo Usługowo-Asenizacyjne „ASTWA”.

Największą grupę odpadów niebezpiecznych stanowiły materiały konstrukcyjne zawierające azbest. Z uwagi na fakt, iż wyroby azbestowe należy usunąć z terenu kraju do końca 2032 roku szacuje się, że powstająca ilość będzie sukcesywnie wzrastać w następnych latach.

Największym wytwórcą odpadów niebezpiecznych, podobnie jak w latach poprzednich był Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim. Podmiot w 2010 roku wytworzył łącznie 23,8580 Mg odpadów niebezpiecznych, gdzie 21,9578 Mg stanowiły niebezpieczne odpady medyczne, które na podstawie zawartej umowy przekazane zostały firmie „EMKA” Handel – Usługi Krzysztof Rdest w Żyrardowie, a następnie unieszkodliwione w Szpitalu Wojewódzkim w Łomży.

PRZECIWDZIAŁANIA – KONTROLE SKŁADOWISK I ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH

Od lipca 2010 r. do czerwca 2011 roku, Inspektorat przeprowadził 12 kontroli podmiotów pod kątem gospodarki odpadami:

⁴ źródło: Wojewódzki System Odpadowy, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

- **Spółka Pracownicza „FARMA” Sp. z o.o. w Wólce Wygonowskiej, gm. Orla** (kontrola: lipiec 2010 r.). Kontrolowany obiekt prowadzi chów i hodowlę trzody chlewnej w cyklu zamkniętym oraz zajmuje się uprawą roślin. W trakcie prowadzonej działalności powstają następujące odpady: padłe zwierzęta i odpadowa tkanka zwierzęca, które magazynowane są w szczelnie zamykanym pojemniku, a następnie odbierane przez specjalistyczną firmę; narzędzia chirurgiczne i zabiegowe odbierane przez lekarza weterynarii oraz odpadowe opakowania tworzyw sztucznych po zużytych nawozach mineralnych, które zwracane są do sprzedawcy tych nawozów. „FARMA” dokonuje napraw posiadanego sprzętu rolniczego w warsztatach mechanicznych zewnętrznych, stąd też brak odpadów powstałych z tego źródła. W trakcie kontroli spółka złożyła w Starostwie Powiatowym w Bielsku Podlaskim informację o wytwarzaniu odpadów innych niż niebezpieczne, ponadto przedłożyła Marszałkowi Województwa Podlaskiego informację o wytworzonych w 2009 r. odpadach oraz informację w zakresie korzystania ze środowiska i z tego tytułu ponoszeniu opłat. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli zostały usunięte w trakcie jej trwania.
- **Składowisko odpadów komunalnych w Domanowie, gm. Brańsk** (kontrola: wrzesień 2010 r.). Właścicielem składowiska jest Gmina Brańsk, zarządzającym - Gminny Zakład Komunalny Gminy Brańsk z siedzibą w Brzeźnicy. Jest to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym są składowane odpady pochodzące z terenu gminy Brańsk. W okresie kontroli składowisko nie było eksploatowane, odpady przykryte były warstwą ziemi. Kontrolowany obiekt jest przykładem wiejskiego składowiska, mającego bardziej charakter „dzikiego” wysypiska śmieci. Nie posiada ogrodzenia, jedynym zabezpieczeniem ograniczającym dostęp są zadrzewienia i zakrzaczenia od strony zachodniej. Składowisko nie zostało dostosowane do obowiązujących wymogów⁵. Nie posiada brodzika do dezynfekcji kół pojazdów opuszczających obiekt, wagi samochodowej, przyłączy wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, systemu drenażu wód odciekowych, zewnętrznego systemu rowów drenażowych uniemożliwiającego dopływ wód powierzchniowych i podziemnych do składowiska odpadów, zbiornika na odcieki, a także zaplecza sanitarnego. Brak izolacji dna, instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego, reperów geodezyjnych oraz stosownych metod zabezpieczenia przeciwpożarowego (instrukcji oraz sprzętu przeciwpożarowego). Na składowisku prowadzone były prace porządkowe polegające na rozplantowaniu oraz zagęszczaniu odpadów przez Gminny Zakład Komunalny Gminy Brańsk. Polegały one na przysypaniu odpadów warstwą izolacyjną (ziemią). Podmiot nie posiada decyzji zezwalającej na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów. Składowisko nie posiada jakichkolwiek urządzeń kontrolno – pomiarowych, w związku z czym nie ma możliwości wykonywania badań wód podziemnych (brak piezometrów) i odciekowych (brak systemu drenażu oraz zbiornika na odcieki) oraz emisji i składu gazu składowiskowego (brak instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego). Ponadto nie wykonywano badań wielkości opadu atmosferycznego, kontroli struktury i składu masy składowiska pod kątem zgodności z pozwoleniem na budowę oraz instrukcją eksploatacji składowiska odpadów, a także kontroli osiadania powierzchni składowiska (brak reperów geodezyjnych). W związku z powyższym monitoring składowiska nie był prowadzony. W wyniku stwierdzonych w toku kontroli naruszeń wydano zarządzenie pokontrolne oraz pouczono o obowiązku prowadzenia monitoringu oraz przesyłania wyników badań do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.
- **„ROBMAR” – Handel artykułami papiernymi, przemysłowymi i rolnymi w Bielsku Podlaskim** (kontrola: wrzesień 2010 r.). Podmiot przyjmuje odpady pojazdów wycofanych z eksploatacji, nie posiadając legalnie działającego punktu zbierania pojazdów (nie spełnia wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dn. 12 października 2005 r. w sprawie wymagań dla punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. (Dz. U. z 2005 r., Nr 214 poz. 1806). Nie posiada umowy z legalnie działającą stacją demontażu pojazdów, dla której mógłby przekazywać przyjęte odpady. Nie sporządza zbiorczych zestawień dotyczących ilości zebranych odpadów i sposobów gospodarowania nimi. W dniu kontroli stwierdzono ponadto brak ewidencji zbieranych i przekazywanych odpadów oraz przyjęcia odpadów metali. W wyniku stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości wydano zarządzenie pokontrolne oraz nałożono grzywnę w postaci mandatu karnego.

⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 24 marca 2003 r. zmienionym rozporządzeniem z dn. 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów

- **Oczyszczalnia ścieków, os. Dydule, gm. Orla** (kontrola: listopad - grudzień 2010 r.). Podczas kontroli sprawdzono prawidłowość prowadzonej ewidencji odpadów, która była wykonywana zgodnie z obowiązującymi wzorami dokumentów. Sprawozdanie z rodzajów i ilości wytworzonych odpadów za rok 2008 oraz 2007 zostało złożone do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Nie przekazano sprawozdania za rok 2009. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości pouczono oraz wydano zarządzenie pokontrolne.
- **Gmina miejska Brańsk** (kontrola: czerwiec 2011 r.). Gmina prowadzi ewidencję umów właścicieli posesji z przedsiębiorcami posiadającymi stosowne zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych. Na terenie miasta Brańsk ww. zezwolenie posiadają 2 przedsiębiorstwa (PU-H „MPO” Sp. z o.o. Białystok oraz PU-A „ASTWA” Sp. z o.o. Białystok), W 2009 i 2010 r. odpady odbierała 1 firma – PUA „ASTWA” Sp. z o.o. Ponadto usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych świadczy Referat Budownictwa, Mienia Komunalnego, Planowania Przestrzennego i Rolnictwa – jako jednostka działająca w strukturze organizacyjnej Urzędu Miasta Brańsk. Miejszem unieszkodliwiania poprzez składowanie jest składowisko odpadów w m. Brańsk. Ww. przedsiębiorstwo do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy sporządza i przekazuje Burmistrzowi Miasta Brańsk informację dotyczącą masy poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych, sposobów zagospodarowania nimi, masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku oraz masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieskładowalnych na składowisku i sposoby ich zagospodarowania. Firmy odbierające odpady komunalne w powyższych informacjach wykazały brak odpadów ulegających biodegradacji i zebranych selektywnie. Gmina Miejska Brańsk posiada Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Brańsk oraz Plan Gospodarki Odpadami Gminy Miejskiej Brańsk na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2008 – 2015. Na terenie miasta brak jest instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji (kompostowni), w związku z czym ww. odpady umieszczane są na składowisku w Brańsku lub przekazywane osobom fizycznym. Na terenie gminy nie ma zorganizowanej selektywnej zbiórki odpadów. W 2011 r. Urząd Miasta Brańsk rozpoczął działania zmierzające do zapewnienia warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych. Adresy punktów zbierania sprzętu elektrycznego i elektronicznego znajdują się na stronie internetowej miasta Brańsk (BIP) oraz dodatkowo informacje na ten temat można znaleźć na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta.

Pozostałe skontrolowane zakłady, w których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami to: **„U JANA” Zakład Produkcyjno – Handlowo – Usługowy Jan Józwiuk w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec 2011 r.), **Gospodarstwo Rolne Pana Wojciecha Miluskiego w Mieszczukach, gm. Wyszki** (kontrola: wrzesień 2010 r.), **Gospodarstwo Rolne Andrzeja Brzozowskiego w Szczytach Nowodworach, gm. Orla** (kontrola: listopad 2010 r.), **„MACZ” Miłkowski Auto Części, s.c. w Osmoli, gm. Dziadkowice** (kontrola: grudzień 2010 r.), **SPZOZ w Bielsku Podlaskim** (kontrola: maj 2011 r.), **METAL ZŁOM Skup Złomu Irena Bazyluk – stacja demontażu pojazdów w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec 2011 r.), **Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „AKORD” Jolanta Jurczuk, punkt skupu złomu w Boćkach** (kontrola: czerwiec 2011 r.).

HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY

PRESJE – ŹRÓDŁA HAŁASU

Hałas jest jednym z najbardziej odczuwalnych zagrożeń środowiska. Z akustycznego punktu widzenia, hałasem określa się każdy niepożądany dźwięk, który w pewien sposób wpływa na tło akustyczne. Do głównych źródeł hałasu wpływających na zwiększenie uciążliwości akustycznej dla środowiska zewnętrznego należą: ruch drogowy, ruch kolejowy, transport lotniczy oraz zakłady przemysłowe. Na terenie województwa podlaskiego najistotniejsze źródła hałasu to transport drogowy (hałas komunikacyjny) oraz w niewielkim stopniu zakłady przemysłowe (hałas przemysłowy).

Wpływ na klimat akustyczny ma niezwykle dynamiczny rozwój motoryzacji, także na terenie powiatu bielskiego. Według danych GUS w 2009 roku było zarejestrowanych ogółem 38710 pojazdów, a już w roku kolejnym liczba ta wzrosła do 40382 pojazdów.

W odróżnieniu od hałasu komunikacyjnego, hałas przemysłowy ma na ogół charakter lokalny. Obejmuje dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia oraz części procesów technologicznych, instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do hałasu przemysłowego zalicza się również dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych takie jak: urządzenia klimatyzacyjne, wentylatory itp., a także urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, do których należy się stosować, zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku⁶. Są one zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren oraz od pory doby (pora dzienna i pora nocna).

Tabela: Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby oraz L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Lp.	Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB] / Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku			
		drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D} / L_{DWN}$	$L_{Aeq N} / L_N$	$L_{Aeq D} / L_{DWN}$	$L_{Aeq N} / L_N$
1.	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50 / 50	45 / 45	45 / 45	40 / 40
2.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wczasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	55 / 55	50 / 50	50 / 50	40 / 40
3.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo - usługowe	60 / 60	50 / 50	55 / 55	45 / 45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	65 / 65	55 / 55	55 / 55	45 / 45

Przedstawione wartości dopuszczalne stanowią kryteria zarówno w przypadku wskaźników oceny hałasu stosowanych w polityce długookresowej (poziom dziennie – wieczornie – nocny L_{DWN} i długookresowy poziom nocny L_N), jak i w odniesieniu do jednej doby (poziom równoważny hałasu $L_{Aeq,D}$ dla pory dnia i poziom równoważny hałasu $L_{Aeq,N}$ dla pory nocy).

STAN – POMIARY HAŁASU

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku prowadzi badania hałasu komunikacyjnego i przemysłowego na terenie całego województwa podlaskiego. Badania przeprowadzane są w ramach planowych kontroli, a także w ramach działań interwencyjnych podejmowanych w wyniku skarg społeczeństwa.

⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 z dnia 5 lipca 2007 r., poz. 826)

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Badania monitoringowe hałasu komunikacyjnego prowadzone są przez Inspektorat zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 roku⁷ oraz wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na terenie powiatu bielskiego, w roku 2010 wykonano pomiary hałasu drogowego w Bielsku Podlaskim i Brańsku w celu oceny uciążliwości dróg krajowych przebiegających przez miasta.

Przeprowadzone pomiary posłużyły do określenia wartości wskaźników $L_{Aeq,D}$ oraz $L_{Aeq,N}$ (wskaźniki hałasu mające zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby). W trakcie pomiarów hałasu dodatkowo rejestrowano natężenie ruchu pojazdów oraz warunki meteorologiczne.

Wyniki badań hałasu komunikacyjnego w 2010 roku – wartości dobowe

Lp	Dane identyfikujące punkt i obszar, na którym dokonywano pomiarów			Wyniki pomiarów		Przekroczenia dopuszczalnej wartości wskaźnika oceny hałasu		Średnia liczba pojazdów /dobę	Średnia liczba pojazdów ciężkich /dobę
	Nazwa punktu	współrzędne	Data pomiaru	$L_{Aeq,D}$ [dB]	$L_{Aeq,N}$ [dB]	$L_{Aeq,D}$ [dB]	$L_{Aeq,N}$ [dB]		
1	Bielsk Podlaski ul. Białostocka 43	N 52° 46' 49,2" E 23° 11' 14,9"	29-30.06.2010	69,9	63,8	9,9	13,8	9183	1516
2	Brańsk ul. Armii Krajowej	N 52° 44' 55,7" E 22° 50' 03,7"	14-15.09.2010	65,3	56,0	5,3	6,0	3308	826

Z wykonanych pomiarów wynika, iż w Bielsku Podlaskim występuje duża uciążliwość hałasowa. Pomiary dla pory dziennej wskazały na przekroczenie wartości dopuszczalnych o 9,9 dB, zaś w porze nocnej poziomy dopuszczalne hałasu zostały przekroczone aż o 13,8 dB. Obie wartości są jednymi z wyższych przekroczeń odnotowanych w całym cyklu pomiarowym wykonanym przez WIOŚ w 2010 roku⁸. Udział pojazdów ciężkich stanowił ok. 16,5 % wszystkich przejeżdżających pojazdów w ciągu doby pomiarowej, co niewątpliwie wpłynęło na uzyskane wielkości przekroczeń.

Zdecydowanie mniejsze przekroczenia wartości dopuszczalnych uzyskano w Brańsku: w porze dziennej ok. 5,3 dB, natomiast w porze nocnej 6 dB. W porównaniu z pomiarami w Bielsku Podlaskim, w Brańsku zarejestrowano, prawie trzykrotnie mniejsze natężenie ruchu pojazdów.

PRZECIWDZIAŁANIA

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Ogromnym zagrożeniem dla zachowania odpowiednich warunków klimatu akustycznego na terenie województwa jest hałas drogowy, potęgowany wzrastającą liczbą pojazdów, nieodpowiednią organizacją ruchu, niskim poziomem rozwiązań technicznych sieci drogowej, a także powszechną, złą nawierzchnią dróg.

Największy wpływ na kształtowanie wielkości hałasu przy drogach mają parametry źródła, tzn. parametry ruchu drogowego, do których należą: natężenie ruchu, udział pojazdów ciężkich i motocykli oraz prędkość potoku pojazdów. Ponadto bardzo duży wpływ na wielkość emisji posiada stan techniczny pojazdów. Poza

⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 roku w sprawie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz.U.Nr 192, poz. 1392)

⁸ Szczegółowe informacje dotyczące wykonanych pomiarów hałasu przez WIOŚ na terenie województwa podlaskiego w 2010 roku znajdują się na stronie internetowej www.wios.bialystok.pl w dziale Publikacje

wymienionymi czynnikami, wpływ na poziom emitowanego hałasu w warunkach miejskich ma też płynność ruchu i styl jazdy. O wielkości natężenia hałasu decydują również: pochylenie odcinka, wysokość odbiorcy nad jezdnią, odległość odbiorcy od jezdni, kształt i sposób pokrycia terenu (asfalt, beton, trawa itp.), ukształtowanie terenu i sposób jego zagospodarowania oraz ewentualne przeszkody.

Ochrona przed hałasem drogowym dotyczy metod i sposobów zarówno w strefie emisji (powstawania) jak i imisji (odbioru) hałasu.

EFEKTYWNE METODY OCHRONY PRZED HAŁASEM (tzw. metody ograniczające hałas u źródła)

Działania w strefie emisji dotyczą zmniejszenia efektu generowania hałasu przez pojazdy u źródła, czyli w przekroju drogi.

- Metody i środki związane z pojazdem i kierowcą,
- Metody i środki związane ze sposobem projektowania dróg i doбором poszczególnych elementów drogi (lokalizacja drogi i jej otoczenie, pochylenie drogi, przekrój poprzeczny drogi, nawierzchnia),
- Metody i środki związane z organizacją ruchu (natężenie ruchu pojazdów, struktura pojazdów, płynność ruchu z najmniejszą liczbą zatrzymań, koncentracja ruchu na określonych drogach – obwodnice, uspokojenie ruchu, utrzymanie prędkości w zakresie 30-50 km/h).

OCHRONA PRZED HAŁASEM W STREFIE IMISJI (tzw. ograniczanie hałasu u odbiorcy)

Działania w strefie imisji dotyczą stosowania odpowiednich środków ochrony odbiorcy i powinny mieć na celu ograniczenie hałasu do wartości dopuszczalnych na granicy działki.

- Metody i środki związane z ograniczeniem hałasu za pomocą urządzeń zlokalizowanych na drodze fali dźwiękowej pomiędzy źródłem hałasu a odbiorcą (ekrany akustyczne, wały ziemne, kombinacje ekranu ziemnego z ekranem akustycznym, pasy zieleni izolacyjnej),
- Metody i środki związane z lokalizacją i odpowiednim ukształtowaniem budynku oraz jego izolacją przed oddziaływaniami akustycznymi (lokalizowanie budynków mieszkalnych w odpowiedniej odległości od tras komunikacyjnych),
- Wymiana stolarki okiennej i izolacja ścian budynków – metody te ograniczają jedynie hałas wewnątrz budynku.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest głównie z niekorzystną lokalizacją zabudowy mieszkaniowej, w pobliżu zakładów przemysłowych. Emisja hałasu przemysłowego jest uzależniona w dużym stopniu od procesu technologicznego i wykorzystywanych w nim maszyn i urządzeń, których ilość, stan techniczny, poziom nowoczesności, a także izolacyjność akustyczna i lokalizacja źródła są czynnikami decydującymi o stopniu uciążliwości dla otoczenia.

Na terenie powiatu bielskiego przeprowadzono kontrole 3 podmiotów: Budimex Danwood Sp. z o.o. Bielsk Podlaski, „U JANA” Zakład Produkcyjno – Handlowo – Usługowy Jan Józwiuk Bielsk Podlaski, HOOP Polska Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim.

- **Budimex Danwood Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: grudzień 2010 r./styczeń 2011 r.). Zakład jest producentem energooszczędnych domów prefabrykowanych w systemie drewnianym. Głównymi źródłami emisji hałasu, mającymi wpływ na klimat akustyczny na przyległych terenach zabudowy zagrodowej jest praca urządzeń do obróbki drzewa. W skład parku maszynowego zakładu wchodzi: 3 obrabiarki, 9 pilarek, linia produkcji ścian, linia produkcji dachów i stropów, 3 suwnice, sprężarki, rębak, system wyciągowy trocin z pomieszczeń pił i traków (wentylator) oraz 8 wentylatorów z komór suszarniczych. Wymienione urządzenia pracują w ruchu ciągłym i nie posiadają żadnych zabezpieczeń akustycznych. Dodatkowymi źródłami hałasu jest ruch ładówek, wózków widłowych i samochodów ciężarowych na terenie zakładu. Podmiot nie posiada decyzji określającej dopuszczalne poziomy hałasu przenikającego do środowiska

powstających w wyniku prowadzonej działalności. Uwzględniając uwarunkowania lokalizacyjne, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska⁹, poziomy dopuszczalne hałasu dla podmiotu wynoszą: 55 dB A w godz. 6⁰⁰-22⁰⁰ oraz 45 dB A w godz. 22⁰⁰-6⁰⁰. Ze względu na nieodpowiednie warunki atmosferyczne panujące podczas kontroli Inspektorat nie przeprowadził kontrolnych pomiarów emisji hałasu na pobliskich terenach zabudowy zagrodowej.

- **„U JANA” Zakład Produkcyjno – Handlowo - Usługowy Jan Józwiuk, Bielsk Podlaski** (kontrola: czerwiec 2011 r.). Zakład zajmuje się produkcją wędlin wędzonych i pieczonych. Głównymi wewnętrznymi źródłami hałasu na terenie zakładu jest praca urządzeń linii do mielenia mięsa. Zewnętrznymi źródłami hałasu jest praca agregatu chłodniczego zainstalowanego na ścianie zakładu oraz praca wentylatora wyciągowego z pomieszczenia produkcyjnego. Dodatkowym źródłem jest transport samochodowy związany z odbiorem towarów z magazynu. Zakład nie posiada decyzji określającej dopuszczalne poziomy hałasu emitowanego do środowiska. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska⁹, poziomy dopuszczalne hałasu dla podmiotu wynoszą: 55 dB A w godz. 6⁰⁰-22⁰⁰ oraz 45 dB A w godz. 22⁰⁰-6⁰⁰. W trakcie kontroli nie stwierdzono występowania zagrożenia środowiska hałasem.
- **HOOP Polska Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec 2011 r.). Głównymi wewnętrznymi źródłami hałasu na terenie zakładu jest praca urządzeń linii do rozlewu napojów oraz urządzeń do produkcji butelek. Zewnętrznymi źródłami emisji hałasu do środowiska mającymi wpływ na zmianę klimatu akustycznego na przyległych terenach jest praca urządzeń maszynowni, chłodni wentylatorowej oraz dachowych wentylatorów wyciągowych, zainstalowanych na halach produkcyjnych i magazynowych. Innymi źródłami jest praca urządzeń sprężarkowni oraz transport samochodowy związany z odbiorem towaru z magazynów. Urządzenia pracują w ruchu ciągłym (całą dobę). Zakład nie posiada decyzji Starosty Powiatowego w Bielsku Podlaskim określającej dopuszczalne wielkości hałasu przenikającego do środowiska powstających w wyniku prowadzonej działalności. Biorąc pod uwagę uwarunkowania lokalizacyjne, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska⁹, dopuszczalne wielkości hałasu wynoszą: 55 dB A - w godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰ i 45 dB A - w godz. 22⁰⁰ – 6⁰⁰. Przeprowadzone w dniu kontroli pomiary nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu na terenach mieszkalnych, w porze dziennej i nocnej.

Należy podkreślić, że wiele zakładów przemysłowych wprowadziło już lub wprowadza szereg zabezpieczeń akustycznych, które skutecznie wyeliminowały nadmierny hałas przemysłowy z terenów mieszkalnych. Dzieje się tak między innymi ze względu na przeprowadzane kontrole zakładów oraz ze względu na wprowadzenie dla niektórych przedsiębiorstw obowiązku uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Najczęściej stosowanymi zabezpieczeniami przed hałasem przemysłowym są: wyciszenia i wygłuszenia maszyn, obudowy akustyczne, tłumiki, kabiny dźwiękoszczelne, środki natury organizacyjnej (np. zmiana trybu pracy zakładu), dobór mało hałaśliwej technologii produkcji, urządzeń, maszyn i środków transportu, ekrany akustyczne.

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

PRESJE – ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest zjawiskiem fizycznym złożonym z układu dwóch pól: elektrycznego (PE) i magnetycznego (PM). Zmiany pola elektrycznego i magnetycznego rozchodzą się w przestrzeni w postaci fal elektromagnetycznych, które w próżni osiągają prędkość światła tzn. 300000 km/s.

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.Nr 120 z dnia 5 lipca 2007 r., poz. 826)

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł pól elektromagnetycznych: naturalne (pole magnetyczne Ziemi, pole wytwarzane przez wyładowania atmosferyczne, promieniowanie kosmiczne i promieniowanie Słońca) oraz sztuczne (powstające wokół radiolinii i wytwarzane przez instalacje służące do komunikacji za pomocą fal (np. stacje radarowe, anteny nadawcze radiowo – telewizyjne, aparaty CB-radio, stacje telefonii komórkowej), napowietrzne linie przesyłowe wysokiego napięcia, stacje elektroenergetyczne oraz urządzenia elektryczne codziennego użytku takie jak: telefony, kuchenki mikrofalowe, telewizory itp.).

Niewątpliwie najbardziej niebezpiecznymi źródłami PEM oddziałującymi negatywnie na środowisko i zdrowie są stacje radiowe i telewizyjne, nadajniki GSM, linie wysokiego napięcia.

W Polsce obowiązują niezależne przepisy ochronne związane z narażeniem na promieniowanie elektromagnetyczne dotyczące ochrony środowiska. Wartości dopuszczalne zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku¹⁰. Zgodnie z rozporządzeniem dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych wyznaczone zostały dla terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności i odnoszą się do różnych zakresów częstotliwości. Parametry PEM określa się zależnie od częstotliwości. Dla małych częstotliwości rzędu kilku – kilkuset herców można zmierzyć zarówno wielkości składowej elektrycznej (natężenie określane w woltach na metr – V/m) jak i składowej magnetycznej (natężenie określane w amperach na metr – A/m). Dla wyższych częstotliwości (np. radiowych) jako parametr podaje się gęstość mocy wyrażaną w watach na metr kwadratowy – W/m². W każdym z dwóch przypadków można wyliczyć wielkość składowej elektrycznej i magnetycznej.

Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
Lp	1	2	3	4
1	50 Hz	1 kV/m	60 A/m	-

Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, dla miejsc dostępnych dla ludności oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla miejsc dostępnych dla ludności

Zakres pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny częstotliwości	Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
1	0 Hz		10 kV/m	2.500 A/m	-
2	od 0 Hz do 0,5 Hz		-	2.500 A/m	-
3	od 0,5 Hz do 50 Hz		10 kV/m	60 A/m	-
4	od 0,05 kHz do 1 kHz		-	3/f A/m	-
5	od 0,001 MHz do 3 MHz		20 V/m	3 A/m	-
6	od 3 MHz do 300 MHz		7 V/m	-	-
7	od 300 MHz do 300 GHz		7 V/m	-	0,1 W/m ²

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U Nr 192, poz. 1883).

STAN – POMIARY MONITORINGOWE

Zgodnie z art. 123 ustawy Prawo ochrony środowiska, oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

W roku 2010 Inspektorat nie wykonywał pomiarów na terenie powiatu bielskiego. Zostały one zaplanowane na rok 2011 (w Bielsku Podlaskim i Boćkach) i są w trakcie realizacji. Wyniki zostaną przedstawione w kolejnej „Informacji o stanie środowiska na terenie powiatu bielskiego”.

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI

Poważne awarie mogą powstawać w przypadku awarii i katastrof w obiektach przemysłowych zlokalizowanych na terenach miast powiatu oraz w wyniku wypadków kolejowych i drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne. Zdarzenia te charakteryzują się specyficznymi cechami takimi jak niepewność ich wystąpienia, złożoność przyczyn, różnorodność bezpośrednich skutków oraz indywidualnym, niepowtarzalnym przebiegiem.

NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH

WIOŚ w Białymstoku prowadzi rejestr obiektów mogących spowodować poważne awarie (zakłady dużego ryzyka i zakłady zwiększonego ryzyka), a także kontroluje te obiekty.

Na terenie powiatu bielskiego aktualnie nie występują obiekty znajdujące się w tym rejestrze (kwalifikacja na podstawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładach oraz stopnia stwarzanego przez nie zagrożenia dla ludzi i środowiska).

TRANSPORT

Poważne źródło zagrożenia na terenie powiatu, oceniane nawet na większe niż pochodzące od obiektów stacjonarnych, mogą stwarzać katastrofy kolejowe oraz wypadki drogowe środków transportu, przewożących materiały niebezpieczne. Szczególnie groźne są awarie w rejonach przepraw mostowych na tych trasach, grożą one bezpośrednim skażeniem wód płynących.

Na terenie powiatu bielskiego znajduje się kilkanaście stacji paliw. Ich eksploatacja może stworzyć lokalne zagrożenie dla środowiska np. możliwość awarii czy pożary. Głównie jednak wypadki o znamionach poważnych awarii wynikają z transportu paliw do zaopatrzenia stacji.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku uczestniczy w cyklicznie powtarzanych działaniach kontrolnych ukierunkowanych na kontrolę przewozów drogowych towarów niebezpiecznych, prowadzonych na obszarze województwa, na głównych drogach wylotowych z Białegostoku, w tym na kierunku Białystok – Bielsk Podlaski – Lublin. Akcje organizowane są przez Komendę Wojewódzką Policji przy współpracy Państwowej Straży Pożarnej, Transportowego Dozoru Technicznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Straż Graniczną i Inspekcję Transportu Drogowego. Kontrolą objęto kołowe i kolejowe środki transportu materiałów toksycznych i surowców chemicznych. Zakres kontroli obejmuje sprawdzenie stanu technicznego środków transportu, wymaganego wyposażenia i prawidłowości oznakowania oraz kompletności dokumentacji.

W rozpatrywanym okresie na terenie powiatu nie odnotowano poważnych awarii jak również zdarzeń o znamionach poważnych awarii, zarówno na terenie zakładów jak i w transporcie drogowym i kolejowym towarów.

Opracował:
Wdział Monitoringu Środowiska

NACZELNIK WYDZIAŁU
MONITORINGU ŚRODOWISKA

mgr inż. Grzegorz Bok

Akcentował

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Białymstoku

Grażyna Żółta-Pietkiewicz

OBOWIĄZKI SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE SPRAW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA

ORGANY SAMORZĄDU POWIATOWEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, powiaty wykonują zadania publiczne o charakterze ponad gminnym. W zakresie spraw związanych z ochroną środowiska powiaty wykonują zadania dotyczące ładu przestrzennego i ekologicznego (które obejmują działania z zakresu geodezji, zagospodarowania przestrzennego, nadzoru budowlanego, gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa śródlądowego i ochrony środowiska).

W szczególności warto zwrócić uwagę na **możliwości prawnych działań własnych samorządów**, zbieżnych z kompetencjami lub celami działań przypisanymi Inspekcji Ochrony Środowiska, które pozwalają przeciwdziałać negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, a także minimalizować problemy środowiskowe. Poniżej wymieniono niektóre zadania należące do kompetencji organów samorządowych szczebla powiatowego i gminnego (zadania zbieżne wytłuszczono).

Powiaty w ograniczonym zakresie mogą prowadzić, własną politykę ekologiczną poprzez powiatowy program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami. Politykę może także kształtować Starosta, poprzez wydanie pozwoleń emisyjnych dla szeregu rodzajów instalacji oraz przedsięwzięć.

ZADANIA I KOMPETENCJE STAROSTY

- sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym jego właściwością oraz upoważnia do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległego mu urzędu;
- **w drodze decyzji nakłada obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, a także przywrócenia środowiska do stanu właściwego, jeżeli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko;**
- występuje do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzi naruszenie przez kontrolowany przedmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić;
- dokonuje rekultywacji powierzchni ziemi, jeżeli podmiot, który spowodował zanieczyszczenie gleby lub ziemi albo niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu, nie dysponuje prawami do powierzchni ziemi, pozwalającymi na jej przeprowadzenie, lub nie można wszcząć postępowania egzekucyjnego dotyczącego obowiązku rekultywacji albo egzekucja okazała się bezskuteczna, lub zanieczyszczenie gleby lub ziemi albo niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu nastąpiło w wyniku klęski żywiołowej;
- dokonuje rekultywacji powierzchni ziemi wówczas, gdy z uwagi na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku konieczne jest natychmiastowe jej dokonanie;
- **prowadzi okresowe badania jakości gleby i ziemi;**
- prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi, z wyszczególnieniem obszarów, na których obowiązek rekultywacji obciąża starostę;
- może przeprowadzić rekultywację powierzchni ziemi pomimo nieujęcia zadania w programie ochrony środowiska, jeżeli stwierdzi, iż nieprzeprowadzenie rekultywacji spowoduje pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi;
- **na potrzeby oceny stanu akustycznego środowiska, sporządza, co 5 lat, mapy akustyczne;**
- **wydaje pozwolenia wodno-prawne, jest właściwy w sprawach stwierdzenia wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia tego pozwolenia,** a także orzeczenia o przeniesieniu prawa własności urządzenia wodnego na własność właściciela wody;
- **wzywa zakład do usunięcia, w określonym terminie, zanieczyszczeń w zakresie gospodarki wodnej, w wyniku których może powstać stan zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi albo zwierząt bądź środowisku.**

ZADANIA I KOMPETENCJE RADY POWIATU

- **uchwala powiatowy program ochrony środowiska;**
- **może, w drodze uchwały, wyznaczyć obszary ciche** w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją, **uwzględniając** szczególne **potrzeby ochrony przed hałasem** tych obszarów i podając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na istniejącym poziomie;
- **uchwala programy działań, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego**, dla aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. oraz terenów określonych w powiatowym programie ochrony środowiska;
- dokonuje aktualizacji programu ochrony środowiska przed hałasem co najmniej raz na pięć lat, a także w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających zmianę planu lub harmonogramu realizacji;
- **tworzy obszary ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko;**
- **uchwala powiatowy plan gospodarki odpadami;**
- wprowadza ograniczenia lub zakazuje używania jednostek pływających lub niektórych ich rodzajów na określonych zbiornikach powierzchniowych wód stojących oraz wodach płynących, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe;
- rozpatruje informację wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa;
- określa kierunki działania właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska;
- zatwierdza zestawienia przychodów i wydatków powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na dany rok.

KOMPETENCJE ZARZĄDU:

- **sporządza projekt powiatowego programu ochrony środowiska**, po zasięgnięciu opinii zarządu województwa;
- **opracowuje projekt powiatowego planu gospodarki odpadami;**
- sporządza co 2 lata raport z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska;
- składa co 2 lata, radzie powiatu sprawozdania z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami;
- opiniuje projekt gminnego programu ochrony środowiska;
- opiniuje projekt wojewódzkiego i gminnego planu gospodarki odpadami;
- opiniuje projekt wspólnego planu gospodarki odpadami opracowanego dla gmin, będących członkami związków międzygminnych;
- opracowuje projekt wspólnego planu gospodarki odpadami, obejmującego zadania powiatowego planu gospodarki odpadami dla powiatów, będących członkami związków powiatów;
- aktualizuje powiatowy plan gospodarki odpadami, nie rzadziej niż co 4 lata.

ORGANY SAMORZĄDU GMINNEGO

Organy samorządu gminy mogą prowadzić własną politykę, której kluczowym instrumentem powinien być miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - dokument dotyczący wprowadzenia polityki przestrzennej, ale o ogromnym wpływie również na kwestie ochrony środowiska. Dodatkowo organy gminy opracowują plany ochrony środowiska i programu gospodarki odpadami, jak też regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminie. Ponadto wydają niektóre decyzje z zakresu ochrony środowiska, choć ich kompetencje są dużo mniej znaczące niż decyzje wydawane na szczeblu powiatu lub przez wojewodę w zakresie pozwoleń emisyjnych.

ZADANIA I KOMPETENCJE WÓJTA, BURMISTRZA LUB PREZYDENTA MIASTA

Do podstawowych kompetencji i obowiązków należą:

- **możliwość nakazania w drodze decyzji, osobie fizycznej eksploatującej instalację w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub eksploatującej urządzenie, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko;**
- **możliwość, wstrzymania w drodze decyzji, użytkowania instalacji lub urządzenia, jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do powyższych wymagań;**

- występowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli wójt, burmistrz lub prezydent miasta stwierdził naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić;
- uprawnienie do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska;
- przedkładanie wojewodzie corocznie informacji dotyczących:
 - ✓ informacji o stanie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych,
 - ✓ informacji o postępie realizacji przedsięwzięć określonych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych,
 - ✓ informacji o ilości wytworzonych w ciągu roku Mg suchej masy osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków komunalnych aglomeracji oraz sposób postępowania z tymi osadami z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne, za rok ubiegły
 - ✓ coroczne przedkładanie wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

ZADANIA I KOMPETENCJE RADY GMINY

Rada gminy jest organem stanowiącym. Na tym poziomie nie funkcjonują obecnie organy odpowiadające zarządowi województwa lub powiatu. Organem wykonawczym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Organy samorządu gminy mogą prowadzić własną politykę, której kluczowymi instrumentami są miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, plan ochrony środowiska i program gospodarki odpadami, jak też regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminie. W szczególności rada gminy:

- **uchwala gminny program ochrony środowiska;**
- **ustanawia ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko;**
- **ustala szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, a w szczególności:**
 - ✓ może określić inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków dotyczących dokumentowania korzystania z usług firmy wywozowej i opróżniania zbiorników na nieczystości, niż okazanie umowy i dowodów płacenia za usługi
 - ✓ może ustalić górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi, o których mowa wyżej
 - ✓ może przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki, o których mowa wyżej
 - ✓ ustala opłatę ponoszoną przez właścicieli nieruchomości za wykonywanie przejętych obowiązków.
- **zatwierdza plan zagospodarowania dla gruntów położonych na obszarach ograniczonego użytkowania, istniejących wokół zakładów przemysłowych** po uzyskaniu opinii izby rolniczej;
- uzgadnia ustalenia dotyczące infrastruktury technicznej, zagospodarowania turystycznego, sposobu użytkowania gruntów, eliminacji lub ograniczania zagrożeń zewnętrznych oraz ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do nieruchomości niebędących własnością Skarbu Państwa;
- opiniuje projekt planu ochrony parku narodowego, rezerwatu przyrody oraz parku krajobrazowego;
- uzgadnia projekt rozporządzenia w sprawie wyznaczenia lub powiększenia obszaru chronionego krajobrazu;
- wyznacza obszar chronionego krajobrazu; określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części;
- dokonuje likwidacji lub zmiany granic obszaru chronionego krajobrazu (jeśli nie wykonał tego w ramach swoich zadań wojewoda);
- znosi ustalone przez siebie formy ochrony przyrody;
- uzgadnia projekt planu ochrony obszaru Natura 2000;
- ustanawia pomnik przyrody, stanowisko dokumentacyjne, użytek ekologiczny lub zespół przyrodniczo-krajobrazowy;

- opiniuje wnioski Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru – w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa;
- opiniuje wnioski starosty o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru – w odniesieniu do lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa;
- może podjąć uchwałę o objęciu ochroną znajdujących się na obszarze jej działania gruntów rolnych określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne;
- sporządza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego;
- rozpatruje informację wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa;
- zatwierdza zestawienia przychodów i wydatków gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na dany rok.